

1. RECHT OP 'MAATSCHAPPELIJKE INTEGRATIE'

1.1. INLEIDING

Juridisch hebben vluchtelingen en mensen met het statuut Subsidiaire Bescherming dezelfde plichten en (bijna) dezelfde rechten als Belgen. Na zijn of haar erkenning of het verkrijgen van verblijfspapieren, wil een vluchteling zich zo snel mogelijk vestigen en inschrijven in de gemeente waar hij een woning heeft gevonden. Het **Bewijs van Inschrijving in het Vreemdelingenregister (BIVR)** geeft recht op een ziekte- en invaliditeitsverzekering en op maatschappelijke integratie van het OCMW van de verblijfplaats.

Het OCMW (Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn) heeft de opdracht om het **recht op maatschappelijke integratie (RMI)** te waarborgen voor personen die over onvoldoende bestaansmiddelen beschikken en aan de wettelijke voorwaarden voldoen. Specifieke informatie over RMI voor vluchtelingen en subsidiair beschermden, is te vinden in de recent gewijzigde Verblijfwet³⁴ (vanaf 8 juli 2016). De algemene criteria³⁵ zijn:

1. de nationaliteitsvoorwaarde
2. werkelijke verblijfplaats in België
3. meerderjarig, of hiermee gelijkgesteld
4. werkbereidheid
5. onvoldoende bestaansmiddelen

Het OCMW heeft hiervoor drie belangrijke instrumenten (eventueel gecombineerd):

- leefloon
- tewerkstelling artikel 60
- geïndividualiseerd project voor maatschappelijke integratie (GPMI), verplicht vanaf 1 september 2016). Een GPMI is een contract tussen de klant en het OCMW. De verschillende stappen worden met de klant besproken.

De vluchteling moet de aanvraag voor een vervangend inkomen ("leefgeld") richten aan het OCMW van zijn woonplaats als hij of zij geen werk vindt. Het OCMW levert een bewijs van de datum van aanvraag. Als een leefloon wordt toegekend, gebeurt dat pas vanaf deze datum.

34 Zie kruispuntmi.be/nieuws/wijzigingen-verblijfwet-vanaf-8-juli-2016-voor-vluchtelingen-en-subsidiar-beschermden

35 Zie kruispuntmi.be/thema/sociaal-medisch/ocmw-steun/maatschappelijke-integratie/heb-jij-recht-op-maatschappelijke-integratie

1.2. PROBLEMEN

- We vermeldden eerder de algemene problemen zoals gebrekkige kennis van rechten en plichten of de beperkte taalkennis. Deze zijn ook hier van toepassing.
- Elk OCMW werkt autonoom. Concreet betekent dit dat vluchtelingen die in een bepaalde gemeente terecht kwamen soms andere aanvullende maatschappelijke of financiële ondersteuning krijgen dan wie elders woont. Ook koppelen sommige OCMW's extra voorwaarden aan het leefloon, die verder gaan dan het wettelijk kader (bijvoorbeeld verplichte taallessen en sollicitatiebewijzen). Dit kan verwarrend zijn wanneer nieuwkomers onderling ervaringen uitwisselen.

1.3. TIPS

- Sommige vluchtelingen hebben **recht op bijkomende steun**, maar het OCMW moet die aanvullende ondersteuning wel toestaan. Zo is het recht Aanvullende Maatschappelijke Dienstverlening, bovenop hun Recht op Maatschappelijke Integratie, afhankelijk van heel specifieke voorwaarden zoals het type verblijfskaart of bijlage. Of een vluchteling hiervoor in aanmerking komt, kan je best navragen aan de maatschappelijk assistent van het OCMW door wie de nieuwkomer opgevolgd wordt.
- Bij algemene klachten over de werking van het OCMW kan de vrijwilligersgroep weinig doen, omdat OCMW's autonoom zijn en er verschillende interpretaties van de wet mogelijk zijn. Als de vluchteling niet akkoord gaat met een beslissing van het OCMW, kan je uitleggen dat men in de eerste plaats **best uitleg vraagt** bij diens maatschappelijk werker. Een vertaler meenemen kan handig zijn. Zo kan de vluchteling misschien argumenten weerleggen en om een nieuwe beslissing vragen.
- Men heeft altijd het **recht om beroep aan te tekenen**³⁶ bij de Arbeidsrechtbank, binnen de 30 dagen. Leg uit wat een dergelijke beroepsprocedure inhoudt en verwijst door naar een advocaat. De advocaat kan er voor zorgen dat de uitspraak aangevraagd wordt 'met terugwerkende kracht', namelijk vanaf het moment van het indienen van het beroep. Vertel er bij dat het vaak lang duurt vooraleer een zaak door de Arbeidsrechtbank behandeld wordt. Druk de vluchteling op het hart dat hij bewijzen van schulden die hij ondertussen opbouwt (door leningen of achterstallige betalingen) moet bijhouden, omdat de rechter daar rekening mee kan houden.

36 Zie ocmw.antwerpen.be/sites/default/files/LowRes_Brochure_BeroepBeslissing_NL_v0_2.pdf